

رام - شانزدهم شهریور

شروین وکیلی

رام (روزشمار ایرانی معنادار) کوششی است برای بازسازی تقویم روزشماری معنادار برای ایرانیان، به شکلی که مناسبتها و سالگردهای منسوب به روزها عینیتی علمی داشته باشد و زمان روزمره و معنازوده‌ی امروزی که روزهایمان را پوچ و پوک ساخته را به توالی‌ای معنادار از سالگردِ رخدادهای معنادار تبدیل کند.

سه گوشزد در درباره‌ی طرح رام:

- تمام تاریخ‌هایی که شناسه‌ی میلادی (م.) یا پیشامیلادی (پ.م) ندارند به هجری خورشیدی محاسبه شده‌اند.
- محتوای روزشمار رام نهایی نیست و تا پایان سال ۱۳۹۶ تکمیل می‌شود. هنگام نقل آن به طرح ارجاع دهید و این نکته را در نظر داشته باشید.
- اگر مناسبتی سراغ دارید که نادیده مانده، آن را همراه با نشانی مرجعش در تلگرام برایم بفرستید که در این طرح گنجانده شود:

@SherwinVakili (<https://t.me/SherwinVakili>) / tel.0912-6363764

شانزدهم شهریور

روز شانزدهم شهریور سال ۵۷۰ هجری خورشیدی در جریان جنگهای صلیبی سوم ریچارد اول انگلیسی در نبرد ارسوف بر قوای صلاح‌الدین ایوبی چیره شد، در ۶۰۷ هم در جریان جنگهای صلیبی ششم فردریک دوم امپراتور روم مقدس در عکا نیرو پیاده کرد و به سوی اورشلیم پیشروی کرد. روز سه شنبه شانزده شهریور سال ۹۸۹ قاضی نورالله بن سید شرف‌الدین شوشتری که در هندوستان قاضی بلندپایه‌ای بود با دسیسه‌های دشمنانش به قتل رسید. او دانشمندی شیعه بود که «مجالس المومنین» و «احقاق الحق» از آثار اوست.

جنگ ارسوف

در ۱۰۷۴ یک دزد دریایی انگلیسی به نام هنری اوری به کشتی «گنج سوایی» و کشتی نگهبانش «محمد فاتح» حمله کرد و آنها را گرفت و در گنج سوایی گنجینه‌ای بزرگ به چنگ آورد. این کشتیها به دولت گورکانی هند تعلق داشت و از المِخا در یمن به بندر سورات می‌رفت. از آنجا که در این تاریخ نیروی دریایی انگلستان و راهزنان دریایی انگلیسی هنوز از هم تفکیک نشده بودند، اورنگ زیب فرمان داد ترابری کل کشتیهای انگلیسی در آبهای اطراف هند منع شود.

روز شانزدهم شهریور سال ۱۲۸۶ پس از آن که مجلس مشروطه به صدراعظمی ناصرالملک ابراز تمایل کرد، محمدعلی میرزا که صدراعظمی مطیع و مخالف آزادیخواهان را می‌پسندید میرزا احمدخان مشیرالسلطنه را به جای او به صدارت برکشید. مشیرالسلطنه در این روز کابینه‌ی خود را به مجلس معرفی کرد و کوشید با گنجاندن مشروطه‌خواهان در هیأت دولت دل مشروطه‌خواهان را به دست آورد. اعضای این کابینه عبارت بودند از میرزا حسن خان مستوفی الممالک، میرزا محمدعلی خان قوام الدوله، میرزا حسن خان مشیرالملک، نظام الدین خان مهندس الممالک، میرزا جواد خان سعدالدوله، جعفرقلی خان نیرالملک، محمدتقی خان مجدالملک با این همه تقی‌زاده رهبر اکثریت مجلس ضمن مخالفت با صلاحیت اکثر وزیران از دولت پروگرام خواست. دعوای میان مستبدین و مشروطه‌خواهان تا سال بعد بالا گرفت و در همین روز به سال ۱۲۸۷ سواران قره داغی هوادار محمدعلی شاه به غارت دوروزه‌شان در بازار خرازان که کانون مشروطه‌خواهان بود، تبریز خاتمه دادند.

روز شانزدهم شهریور سال ۱۳۰۰ رضا خان نیروهای قزاق و ژاندارم را منحل کرد و به جایش ارتش ملی را تاسیس کرد. اسم درجه‌ها و رتبه‌های نظامی در همین روز به پارسی برگردانده شد و لباس نظامی تازه‌ای برای سربازان ایرانی طراحی شد که خوش‌نما و زیبا بود و ولیعهد به ویژه علاقمند به پوشیدن آن بود.

در همین روز نخستین شماره از نشریه‌ی هتاک و تندروی «سیاست» با مدیریت شاهزاده عباس میرزا در تهران انتشار یافت.

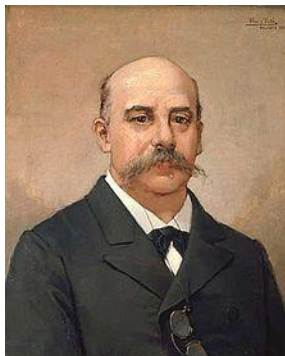
در شانزدهم شهریور ۱۳۶۷ عبدالاحد محمد افغانی پس از ۹ روز اقامت در ایستگاه فضایی میر با فضایی‌های سویوز-تی‌ام ۶ به زمین بازگشت. این خلبان پشتون از مردم غزنی بود و فرستادن‌اش به فضا تا حدودی با هدف تبلیغ به نفع روسها در جنگ با مجاهدین افغان انجام شده بود. او چهارمین فضانورد مسلمان بود و پیش از او سلطان بن سلمان سعودی، موسی پسر خیرامان مناری (موسا خیرامانویچ ماناروف!) و محمد احمد فارس خلبان سوریه به فضا رفته بودند. در ۱۳۹۱ هم کانادا به خاطر بحثهای حقوق بشری و هسته‌ای روابط دیپلماتیک خود را با ایران قطع کرد.

نبرد بورودینو

این روز در سایر کشورها هم از نظر سیاسی و نظامی پرماجرا بوده است. در ۱۰۳۱ پانزده هزار کشاورز چینی تبار هان در تایوان در برابر سلطه‌ی هلندی‌ها سر به شورش برداشتند، در ۱۱۹۱ فرانسه در نبرد بورودینو در نزدیکی مسکو بر قوای تزاری غلبه کرد. در این نبرد قوای زیر فرمان ناپلئون ۱۳۰ تا ۱۹۰ هزار

تن و نیروهای تزاری ۱۲۰ تا ۱۶۰ هزار تن بود که به ترتیب ۳۵ هزار و ۴۵ هزار نفر تلفات دادند. در ۱۲۰۱

دون پدروی اول استقلال برزیل از اسپانیا را اعلام کرد.

در ۱۲۳۶ دسته‌های مسلح مورمون در منطقه‌ی کوهستان میدوز به

مهاجرانی که از آرکانزاس می‌آمدند حمله بردند و ۱۲۰ مرد و زن و کودک را کشتار کردند. این قتل عام به درگیری دو دسته از مهاجران بر سر قلمروشان باز

می‌گشت. در ۱۲۳۹ جوزپه گاریبالدی به ناپل وارد شد و این نقطه عطفی در روند اتحاد ایتالیا بود. در ۱۲۵۲

امیلیو کاستلاری ریپول (تصویر روبرو) اولین رئیس جمهور اسپانیا شد و در ۱۲۸۰ شورش مشت‌زنان در

چین به طور رسمی با امضای قانون‌نامه‌ی مشت‌زنان پایان یافت.

در ۱۳۱۹ لوفت‌وافه بمباران لندن و شهرهای دیگر انگلستان را آغاز کرد و تا پنجاه شب پی‌پی به این

حملات ادامه داد. در ۱۳۲۱ نیروهای آمریکا و استرالیا در نبرد خلیج میلن بر ژاپنی‌ها پیروز شدند. نیروهای

متفقین نزدیک به ۹ هزار تن و قوای ژاپنی کمتر از دو هزار نفر بودند که نیمی از ژاپنی‌ها در نبرد کشته یا

زخمی شدند. در ۱۳۲۴ متفقین در برلین رژه‌ی پیروزی‌شان را برگزار کردند و در ۱۳۳۲ نیکیتا خروشچف

دبیر اول حزب کمونیست شوروی شد.

اوژن لوفور

نبرد خلیج میلن

رخدادهای اجتماعی و فنی چندی هم با این روز مقارن هستند. در ۱۲۷۲ قدیمی ترین باشگاه فوتبال ایتالیا با نام «باشگاه کریکت و ورزشکاران جنوا» در این شهر تاسیس شد. در ۱۲۸۸ اوژن لوفور در اثر سقوط هواپیمای ابتدایی اش در پاریس کشته شد. او نخستین خلبانی است که به خاطر سقوط یک هواپیمای موتوری جان باخت. در ۱۲۹۰ گیوم آپولینز شاعر با این اتهام که مونا لیزای داوینچی را دزدیده، دستگیر و زندانی شد، و در ۱۳۰۰ اولین مراسم زن شایسته‌ی آمریکا در آتلانتیک سیتی در نیوجرسی برگزار شد و مارگارت گورمن به مقام بانوی آمریکا دست یافت.

آخرین تیلاسین

در شانزدهم شهریور سال ۱۳۰۲ پلیس بین‌الملل (اینتِرپُل) تاسیس شد و در ۱۳۰۶ فیلو فارنزورث اولین تلویزیون را ساخت. در ۱۳۱۵ آخرین نمونه‌ی بازمانده از کیسه‌داران گوشتخوار تیلاسین در باغ وحشی در تاسمانیا مرد و این گونه منقرض شد، و در ۱۳۶۵ دزمود توتو اولین کشیش سیاهپوستی بود که در آفریقای جنوبی هدایت یک کلیسای انگلیکان را به دست گرفت. در ۱۳۸۴ هم اولین انتخابات چند حزبی در مصر برگزار شد

راست: فیلو فارنزورث

چپ: مارگارت گورمن

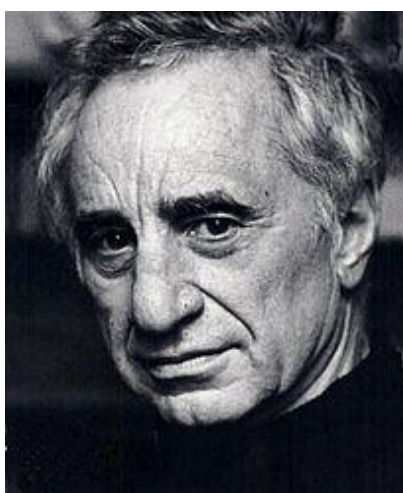
زادگان نامدار این روز عبارتند از: توماس اراستوس پزشک و الیهیدان سوئیسی (۹۰۳)، ملکه الیزابت

اول (۹۱۲)، آگوست ککوله شیمیدان آلمانی (۱۲۰۸)، الیا کازان هنرپیشه و کارگردان یونانی تبار (۱۲۸۸)، محمد

امین عالی پاشا صدراعظم عثمانی (۱۲۵۰)، و هوشنگ مرادی کرمانی (۱۳۲۳).

ککوله

الیا کازان

اراستوس